

The problem of development of future teachers' culture of health, formation of stable motivation to physical culture, development of professional values are being investigated by modern scientists and specialists in training in higher education institutions.

A number of researchers, referring to the definition of this concept, highlight its physical component, not paying enough attention to socio-psychological and spiritual-moral component of this concept. Therefore, for a holistic and purposeful development of future teachers' culture of health must have a coherent work of physicians, physiologists, psychologists, sociologists, educators. However, health information that the student receives different stages of learning was not systematic. There is no integrative approach to solve problems related to health. Education on health typically orients young people mainly on treatment rather than on prevention of diseases not giving adequate attention to the ways of overcoming the risk factors and the ability of the organism to withstand adverse environmental influences. We believe that the system of higher pedagogical education should ensure the development of future teachers' culture of health. The most effectively it can be done in the classroom of physical education.

Higher school needs to upgrade the modern lessons of physical culture in such a way as to develop not only physical qualities of students, but also everything that is included in the concept «culture of health». Especially requires upgrading professional-pedagogical preparation, because the health of the younger generation depends on the teacher.

Key words: *healthy lifestyle, culture of health, future teachers, motivation, wellness activities, physical culture, physical education.*

УДК 378:373.3+7.011.....

О. В. Сорока

Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ВИКОРИСТАННЯ АРТ-ТЕРАПЕВТИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті обґрунтовано педагогічні умови підготовки майбутніх учителів початкової школи до використання арт-терапевтичних технологій. Визначено сутність понять «умова», «педагогічна умова». Виокремлено педагогічні умови, схарактеризовано як єдиний комплекс, спроможний поліпшити навчально-виховний процес у вищому навчальному закладі, всебічно розвинути особистість студента, його пізнавальну активність та спрямувати майбутнього фахівця до подальших педагогічних пошуків у контексті підготовки до використання арт-терапевтичних технологій.

Ключові слова: *педагогічні умови, підготовка майбутніх учителів початкової школи, арт-терапевтичні технології.*

Постановка проблеми. Одним зі шляхів модернізації освітньої системи України постає впровадження в навчальний процес вищих навчальних закладів інноваційних освітніх технологій, до яких ми відносимо арт-терапію – технологію, що застосовує спонтанну образотворчу діяльність з метою розкриття творчого потенціалу й гармонізації внутрішнього світу дітей. Постає необхідність підготовки майбутніх учителів початкової школи до використання арт-терапевтичних технологій, що зумовлюється обґрунтуванням певних педагогічних умов.

Аналіз актуальних досліджень. Проблема професійної підготовки вчителів початкової школи досить ґрунтовно досліджена в працях Н. Бібік, О. Біди, О. Савченко, Г. Тарасенко, Я. Кодлюк, Л. Хомич та інших. Дослідженню окремих питань технологічної підготовки вчителів присвячені наукові напрацювання Л. Коваль, О. Комар, І. Осадченко, О. Пехоти, О. Янкович та інших. Проте, незважаючи на вагомий науковий результат цих досліджень, поза увагою дослідників залишилася проблема виявлення й обґрунтування педагогічних умов підготовки майбутніх учителів початкової школи до використання арт-терапевтичних технологій.

Мета статті – виявити педагогічні умови підготовки майбутніх учителів початкової школи до використання арт-терапевтичних технологій.

Виклад основного матеріалу. Для конкретизації та уточнення педагогічних умов звернемося, передусім, до висвітлення поняття «умова» в науково-довідковій літературі. Зокрема, філософський енциклопедичний словник трактує умову як «філософську категорію, у якій відображаються універсальні відношення речі до тих факторів, завдяки яким вона виникає та існує. Завдяки наявності відповідних умов властивості речей переходять з можливості в дійсність» [13, 482]. У словникові з освіти та педагогіки «умова» визначається як сукупність перемінних природних, соціальних, зовнішніх і внутрішніх чинників, що впливають на фізичний, психічний, моральний розвиток людини, її поведінку; виховання й навчання, формування особистості [10, 36].

Стосовно трактування поняття «педагогічна умова» в наукових колах не вироблено єдиного загальноновизнаного підходу. До прикладу, психологи трактують «педагогічні умови» як «певну обставину чи обстановку, яка впливає (прискорює чи гальмує) на формування та розвиток педагогічних явищ, процесів, систем, якостей особистості» [9, 97]. Словник-довідник із професійної педагогіки визначає «педагогічні умови» як обставини, від яких залежить та відбувається цілісний продуктивний педагогічний процес професійної підготовки фахівців, що опосередковується активністю особистості, групою людей [12, 243].

У результаті аналізу наукової літератури (П. Анохін, В. Байденко, О. Бермус, Л. Морська, Л. Петриченко, О. Савченко, С. Сисоева) ми виокремили педагогічні умови, реалізація яких може позитивно вплинути на процес підготовки майбутніх учителів початкової школи до використання арт-терапевтичних технологій (АТТ). Варто брати до уваги той факт, що кожна умова – це підґрунтя для наступної, що й характеризує їх тісний взаємозв'язок.

1. Формування внутрішньої позитивної мотивації до використання АТТ. Останніми роками посилилось розуміння психологами й педагогами ролі позитивної мотивації до навчання задля успішного оволодіння знаннями й уміннями. Доведено, що успіхи в навчальній діяльності

студентів на 70 % зумовлені мотивацією, що «сильні» й «слабкі» студенти відрізняються зовсім не за інтелектуальними показниками, а за розвитком їхньої професійної мотивації [2]. Такі висновки дали змогу сформулювати принцип мотиваційного забезпечення навчального процесу, у якому акцентується увага на необхідності цілеспрямованого формування позитивної мотивації навчальної діяльності в осіб, які навчаються.

Дослідження А. Гебоса стосуються визначення факторів, що сприяють формуванню у студентів позитивної мотивації до навчання:

- 1) усвідомлення найближчих і кінцевих цілей навчання;
- 2) усвідомлення теоретичної та практичної значущості засвоюваних знань;
- 3) емоційна форма викладення навчального матеріалу;
- 4) показ «перспективних ліній» у розвитку наукових понять;
- 5) професійна спрямованість навчальної діяльності;
- 6) вибір завдань, що створюють проблемні ситуації в структурі навчальної діяльності;
- 7) наявність допитливості та «пізнавального психологічного клімату» в навчальній групі [5, 226].

У нашому розумінні *позитивна мотивація* – це спеціально організовані дії викладача в умовах вищого навчального закладу, що спонукають студентів діяти, формують інтерес, викликаючи при цьому позитивні емоції й переживання. Ми наголошуємо на формуванні саме позитивної мотивації, оскільки вважаємо, що негативна мотивація не може сприяти розвитку людини. Позитивна мотивація заснована на потребах та інтересах людини й не вимагає додаткових стимулів, зовнішнього впливу.

Зупинимось більш докладно на тлумаченні внутрішньої мотивації, яку визначають як прагнення виконати певну діяльність заради самого процесу, відчуття задоволення й радості від цієї активності, а не для одержання винагороди чи внаслідок зовнішніх вимог. На думку В. Климчук, внутрішньою мотивація є тоді, коли людина вважає, що вона сама є причиною своїх дій, відчуває себе компетентною та відчувається включеною в систему значущих стосунків [8].

Цінним для нас є характеристика внутрішньої мотивації, представлена М. Чиксентмихайлі. Американський психолог доводить, що внутрішня мотивація є почуттям радості від процесу активності й насолоди від діяльності. У такому стані людина відчуває радість від того, що вона робить, вона наче забуває про навколишній світ та власне «Я» і повністю розчиняється в актуальній діяльності. Задоволення від процесу та радість і насолода, що викликає захоплення діяльністю, а не певна зовнішня мета, лежить в основі такої активності [14]. Отже, арт-терапевтична діяльність має приносити задоволення та створювати емоційно піднесений настрій у студентів, які при цьому можуть повністю зануритися у свій внутрішній світ.

Суттєву роль у формуванні позитивної мотивації до використання АТТ відіграє співробітництво між викладачем і студентами, а також між самими студентами, що в навчальному процесі відбувається за допомогою проведення арт-терапевтичних тренінгових і корекційних занять.

На формування позитивної мотивації до використання АТТ впливають такі фактори:

- професіоналізм викладача (знання предмету, загальний рівень культури, вміння співпрацювати та взаємодіяти зі студентами, демократичний стиль педагогічної діяльності, готовність до професійного та особистісного зростання);
- створення позитивної атмосфери на заняттях, що продукує позитивні емоції у студентів, які дають змогу відчувати радість, емоційний підйом, задоволення, комфорт тощо;
- переведення навчання у процес пошуку (підбір цікавого матеріалу, виконання нестандартних завдань, написання казок, програвання цікавих історій тощо);
- прогнозування результатів навчання (можливість на практиці використовувати нетрадиційні форми та методи навчання в роботі з молодшими школярами, що сприятиме виникненню інтересу та зацікавленості);
- створення ситуації успіху на заняттях, яка впливатиме на рівень задоволення навчанням, ставлення до нього, оцінку складності навчальної діяльності тощо;
- адекватне структурування навчального матеріалу (аргументованість, цікавість, новизна);
- нестандартна організація навчальної діяльності (проведення практичних занять у формі тренінгів).

Формування у студентів позитивної внутрішньої мотивації до використання АТТ можливо, якщо:

- на заняттях будуть спеціально розроблені диференційовані практичні завдання, що дасть змогу самостійно вибирати рівень складності. Практика засвідчує, що в умовах колективної роботи студенти найчастіше обирають більш складні, нестандартні, цікаві завдання;
- студенти мають стати не тільки об'єктами, але й суб'єктами навчально-виховного процесу, оскільки вони мають нести відповідальність як за власні успіхи, так і за невдачі;
- під час оцінювання результатів навчальної діяльності перевага має надаватися колективному оцінюванню й самооцінці;
- на заняттях має переважати колективна співпраця, робота в парах та групах, тим самим будуть створені умови для «здорової» конкуренції;
- у студентів будуть переважати внутрішні мотиви над зовнішніми, які підвищують самооцінку, сприяють виникненню позитивних емоцій, упевненості у своїх силах.

Отже, сформована позитивна внутрішня мотивація в майбутніх учителів початкової школи до використання АТТ дасть змогу студентів налаштуватися на навчальний процес як суб'єкту діяльності з чітким обґрунтуванням індивідуальних цілей і завдань, і таким чином підсилить сформованість показників ціннісно-мотиваційного компоненту готовності майбутнього вчителя початкової школи до використання АТТ.

Другою педагогічною умовою ми визначили *збагачення змісту навчальних дисциплін інформацією, яка забезпечує поглиблення та систематизацію арт-терапевтичних знань, умінь і навичок*. Аналіз сучасного досвіду професійної підготовки вчителів початкової школи свідчить про те, що традиційне навчання у вищій школі зі стандартними формами, методами, засобами, завданнями не дає змогу сформувати готовність до використання АТТ. Для отримання спеціальних арт-терапевтичних знань і формування на цій основі відповідних умінь і навичок необхідно ввести до навчального плану професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів початкової школи спецкурси. Нам імпонує думка російської дослідниці Ф. Кіргуєвої, яка вважає спецкурси основним інструментом професійної спеціалізації майбутнього вчителя. Саме вони надають студентам досить широкий вибір і можливість спеціалізуватися з урахуванням власних інтересів. Вони допомагають студентам опанувати той зміст педагогічної освіти, що дозволить модернізувати початкову школу, підтримувати культуру нації та виховувати високий рівень громадянськості та моральності особистості [7].

Беручи до уваги вищесказане, ми розробили два спецкурси «Основи арт-терапії» – IV семестр та «Арт-терапевтичні технології в початковій школі» – VIII семестр. Розроблені авторські спецкурси представлені в системі Moodle, що дозволяє кожному студенту отримати персональний доступ до такої системи, яка забезпечить можливість користуватися в будь-який зручний для нього час поданими й розміщеними там навчальними матеріалами.

Дистанційні курси «Основи арт-терапії» та «Арт-терапевтичні технології в початковій школі» мають такі структурні компоненти: навчальну та робочу програми, тексти лекцій, плани семінарських та практичних занять, дидактичне забезпечення самостійної роботи, критерії оцінювання успішності студентів, пакети контрольних завдань для перевірки знань, глосарій тощо. Водночас студент отримує не лише статичний текст в електронному форматі, а й мультимедійні відеоресурси й сервіси для колективного використання і спілкування як в он-лайн, так і в оф-лайн режимах.

Програма спецкурсу «Основи арт-терапії» структурована на 2 кредити, до складу яких входять 2 змістові модулі: «Науково-методологічні основи арт-терапії» і «Практичні аспекти використання арт-терапії». Мета спецкурсу спрямована на формування у студентів цілісного уявлення про арт-терапію. Відповідно до навчальної програми зміст лекцій

розкриває такі питання: вихідні арт-терапевтичні поняття; історія розвитку арт-терапії, її функціональні можливості; характеристика форм арт-терапевтичної роботи; особливості арт-терапевтичних кабінетів; структура проведення арт-терапевтичного заняття тощо.

Програма спецкурсу «Арт-терапевтичні технології в початковій школі» структурована на 3 кредити, до складу яких входять 2 змістові модулі: «Технології арт-терапевтичної роботи з дітьми» і «Комплексні арт-терапевтичні технології». Мета спецкурсу – підготувати майбутніх учителів початкової школи до розробки та проведення різних терапевтичних занять. У спецкурсі лекційний матеріал був зосереджений на розгляді таких питань: особливості проведення арт-терапевтичного заняття з дітьми; характеристика методики обговорення дитячих малюнків В. Оклендер та різноманітних арт-терапевтичних технік і технологій типу ігро-, казко-, музико-, театро-, пісочної терапії. При цьому лекції займають меншу частину аудиторного часу, оскільки їх мета спрямована лише на знайомство з різними АТТ та їх можливостями. Спеціальні арт-терапевтичні вміння й навички формуються у процесі практичних занять.

Отже, запровадження розроблених авторських спецкурсів «Основи арт-терапії» та «Арт-терапевтичні технології в початковій школі» дасть змогу поглибити й систематизувати арт-терапевтичні знання, уміння й навички.

Третьою педагогічною умовою підготовки майбутніх учителів початкової школи до використання АТТ є *реалізація особистісно орієнтованої взаємодії у системах «викладач – студент», «студент – студентський колектив»*. Один з аспектів професійної діяльності викладача вищої школи – це взаємодія зі студентами. Під педагогічною взаємодією розуміють процес дії викладача та студента один на одного, що передбачає їх взаємний вплив і зміну. Його характер визначається типом взаємовідносин, що склалися між викладачем і студентом [3, 63]. Сучасна психолого-педагогічна наука розглядає педагогічну взаємодію як професійне спілкування викладача зі студентами на заняттях та після них, що спрямоване на створення сприятливого, здорового психологічного клімату, оптимізацію навчальної діяльності та відносин між викладачем і студентами [1].

Специфіка змісту особистісно зорієнтованої взаємодії викладача та студентів полягає не тільки в обміні навчальною інформацією, але й позитивними емоціями й відчуттями, цінностями, практичним життєвим досвідом. Тому мету створення особистісно зорієнтованої взаємодії викладача і студентів у навчально-виховному процесі вищої школи вбачаємо у свідомому, інтенсивному, продуктивному розвитку й саморозвитку студентів та особистісно-професійному самовдосконаленні педагога.

Ефективними й доцільними методами та прийомами реалізації особистісно зорієнтованої взаємодії в системі «викладач – студенти» є: індивідуально-педагогічна підтримка; творчі індивідуальні завдання;

казкотерапія; вільне й тематичне малювання; сюжетно-рольові, словесні, рухливі та музичні ігри, спрямовані на розвиток доброзичливого й уважного ставлення студентів до викладача, спеціально створені ситуації успіху, індивідуальної підтримки та взаємодопомоги, поступовий обмін між викладачем і студентами соціально-рольовими функціями.

Особистісно зорієнтована взаємодія в системі «студент – студентський колектив» передбачає створення атмосфери довіри на заняттях; забезпечення психологічного комфорту суб'єкт-суб'єктної взаємодії, відчуття взаємоповаги, співпраці та співтворчості; розкриття позитивних якостей студента в процесі залучення його до пріоритетного виду діяльності (музика, гра, театр, казка тощо).

Таким чином, правильна організована особистісно зорієнтована взаємодія в системах «викладач – студент», «студент – студентський колектив» допоможе педагогу та студентам усвідомити свою цінність і унікальність та пробудити в них потребу в саморозвитку й самовдосконаленні.

Важливою педагогічною умовою ми визначили також *створення креативного освітнього середовища*, спрямованого на забезпечення творчого формування й розвитку особистості студента та заснованого на розробці й застосуванні в навчальному процесі інноваційних форм і методів навчання.

Цікавою є думка К. Приходченко щодо розгляду креативного середовища як середовища, у якому відбувається всебічний гармонійний розвиток навчання, виховання через збереження й покращення фізичного, духовного, емоційного, естетичного, інтелектуального здоров'я, дисципліну та обов'язковість, здатність імпровізувати, креативно мислити, удосконалювати себе, беручись за все, що цікаво [11, 309]. Інше твердження подає С. Гессен, указуючи, що це те середовище, у якому людина вчиться не тільки володіти свободою вибору шляхів до досягнення поставленої мети, але й сама бере активну участь у формуванні системи освітніх цілей, у цілепокладанні [4, 64]. Нам імпонує думка І. Кадієвської, яка вважає, що «креативне освітнє середовище – це багатовимірне індивідуалізоване цілісність, призначена для створення умов, які б сприяли особистісному зростанню» [6, 75]. У нашому розумінні *креативне освітнє середовище – це спеціально організоване середовище, що сприятиме розвитку творчої особистості студента, у якому йому надається максимальна свобода вибору, відбуватиметься вдосконалення природних здібностей, рис і якостей*.

Ми вважаємо, що чим більше й повніше використовувати можливості креативного освітнього середовища, тим успішніше буде відбуватися розвиток особистості студента, розкриваючи його інтелектуальний, духовний і творчий потенціал. Окрім цього, таке середовище надасть можливість кожному студентові сформувати індивідуалізовану спрямовану освітню траєкторію (самостійно або за

допомогою викладача) з вибором форм, методів і технологій навчання, що найбільше відповідають його потребам і можливостям. При цьому мають бути враховані соціально-психологічні особливості кожного конкретного студента, його потенційні можливості, бажання, нахили, здібності, стиль і манера спілкування тощо.

Вважаємо, що креативне освітнє середовище має бути особистісно зорієнтованим і пов'язано з креативним освітнім процесом, у якому головною є діяльність студента, спрямована на самостійне розширення предметних знань та на пошуково-дослідницьку пізнавальну діяльність. Для організації такого процесу у вищому навчальному закладі потрібні, по-перше, викладачі нової формації, які мають нестандартне мислення та бажання професійного зростання, по-друге, відповідне навчально-методичне забезпечення, по-третє, інноваційні освітні технології, до яких ми відносимо арт-терапію.

При створенні креативного освітнього середовища варто брати до уваги:

- особистісно зорієнтований підхід у підготовці майбутніх педагогів, у процесі якого особистість є головною метою та вищою цінністю освіти;
- мотиваційну спрямованість особистості кожного студента (постановку конкретних цілей і планування дій);
- актуальність, новизну, доступність, цікавість, складність вивчених дисциплін і спецкурсів, можливість їх застосування на практиці;
- використання інноваційних форм, методів і технологій навчання;
- переважання діалогічних форм навчання над монологічними;
- використання в процесі навчання елементів інтегративної арт-терапії: охоплення у навчальному матеріалі творів мистецтва, фотографій, особливого музичного супроводу стимулюватимуть студентів, викликаючи в них зацікавленість та інтерес;
- структурування навчального матеріалу, розподіл його на блоки – модулі, можливість самостійного опрацювання матеріалу в системі MOODLE.

Правильно організоване креативне освітнє середовище дасть змогу створити атмосферу пошуку та експериментування в умовах мінливості, невизначеності й нестабільності, підвищити мотивацію студентів, розкрити їх творчий потенціал.

Висновки. Узагальнюючи дослідження педагогічних умов підготовки майбутніх учителів початкової школи до використання АТТ, слід зазначити, що виокремлені нами вище педагогічні умови матимуть максимальний ефект не від ізольованого втілення, а в їхній цілісній сукупності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Богуш В. Теоретичні аспекти підтримки здорового психологічного клімату в системі «викладач-студент» [Електронний ресурс] / Віталій Богуш. – Режим доступу : <http://conferences.neasmo.org.ua/node/1130>

2. Бордовская Н. В. Психология и педагогика / Н. В. Бордовская, А. А. Реан, С. И. Розум. – СПб., 2003. – 432 с.
3. Булах І. С. Психологічні аспекти міжособистісної взаємодії викладачів і студентів : навчально-методичний посібник / І. С. Булах, Л. В. Долинська. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2002. – 114 с.
4. Гессен С. И. Основы педагогики. Введение в прикладную философию / С. И. Гессен / отв. ред. и сост. П. В. Алексеев. – М. : Школа-Пресс, 1995. – 448 с.
5. Ильин Е. П. Мотивация и мотивы / Е. П. Ильин. – СПб., 2000. – 512 с.
6. Кадієвська І. А. Проектування креативного освітнього середовища вузу / І. А. Кадієвська // Наукове пізнання. – 2008. – № 22. – С. 72–76.
7. Киргуева Ф. Х. Подготовка учителя начальных классов в системе многоуровневого образования на основе компетентностного и полилингвального подходов : дис. ... докт. пед. наук : спец. 13.00.08 / Киргуева Фатима Хасановна. – Владикавказ, 2010. – 425 с.
8. Климчук В. Тренинг внутренней мотивации / В. Климчук. – СПб. : Речь, 2005. – 76 с.
9. Краткий психологический словарь / сост. Л. А. Карпенко ; под ред. А. В. Петровского, М. Г. Ярошевского. – Ростов н/Д : Феникс, 1998. – 512 с.
10. Полонский В. М. Словарь по образованию и педагогике / В. М. Полонский. – М. : Высш. шк., 2004. – 512 с.
11. Приходченко К. І. Історичний аспект створення творчого освітньо-виховного простору / К. І. Приходченко // Педагогіка і психологія формування творчої особистості : проблеми і пошуки : зб. наук. праць. – К. ; Запоріжжя, 2005. – Вип. 35. – С. 304–310.
12. Словник-довідник з професійної педагогіки / ред.-упоряд. А. В. Семенова. – Одеса : Пальміра, 2006. – 272 с.
13. Философский энциклопедический словарь / [гл. редакция: Л. Ф. Ильичев, П. Н. Федосеев, С. М. Ковалев, В. Г. Панов]. – М. : Сов. энцикл., 1983. – 840 с.
14. Csikszentmihalyi M. Beyond Boredom and Anxiety : Experiencing Flow in Work and Play / M. Csikszentmihalyi. – San Francisco, CA : Jossey-Bass, 1975.

РЕЗЮМЕ

В статье обоснованы педагогические условия подготовки будущих учителей начальной школы к использованию арт-терапевтических технологий. Определена сущность понятий «условие», «педагогическое условие». Выделенные педагогические условия охарактеризованы как единый комплекс, способный улучшить учебно-воспитательный процесс в высшем учебном заведении, всесторонне развить личность студента, его познавательную активность и направить будущего специалиста к дальнейшим педагогическим поискам в контексте подготовки к использованию арт-терапевтических технологий.

Ключевые слова: педагогические условия, подготовка будущих учителей начальной школы, арт-терапевтические технологии.

SUMMARY

Soroka O. Pedagogical conditions of training of future primary school teachers to the use of art-therapeutic technologies.

Pedagogical conditions of the future primary school teachers' training for applying art-therapeutic technologies are grounded in the article. There is defined the core of such notion as a «term», that is the set of variable, natural, social, external and internal factors which influence physical, mental, moral human's development and his or her behavior.

Pedagogical conditions are the circumstances of integral efficient pedagogic process of the expert's professional training which depends on and goes on. This process depends on

the person's and group of people's activity. There are such pedagogical conditions as: forming of the internal positive motivation for applying art-therapeutic technologies; enrichment of the academic disciplines' content with the information that provides improvement and classification of art-therapeutic knowledge, abilities and skills; realization of personal oriented relations in the systems "professor – student", "student – student group"; making the creative educational environment in the teaching and learning process of higher education institution.

When creating a creative learning environment it should be taken into account: personality-oriented approach in the preparation of future teachers in the process of which the identity is the main objective and ultimate value of education; motivational orientation of the personality of each student (objectives or action planning); the relevance, novelty, availability, curiosity, the complexity of the studied disciplines and special courses, the possibility of their application in practice; the use of innovative forms, methods and technologies of training; the dominance of dialogical forms of learning over monologue; the use in the process of learning of the elements of integrative art therapy: coverage in educational material, works of art, photographs, special music will encourage students, provoking their interest and the interest; structuring of educational material, the division into blocks – modules, the possibility of self-study of the material in the system MOODLE.

Distinguished pedagogical conditions are characterized as the single complex that can improve educational process in the higher education institution. It can extensively develop the student's personality, his or her cognitive activity and direct future expert to further pedagogical searches in the context of the training for applying art-therapeutic technologies.

Key words: *pedagogical conditions, training of future primary school teachers, art-therapeutic technologies.*